

4

ANESTEZİDE HASTA POZİSYONLARI

Dr. Özgür ÖZMEN

Ameliyathanelerde uygulanacak cerrahi işlemler veya cerrahi öncesi yapılacak anestezi uygulamaları için hastalara özel bazı pozisyonların kullanılması gerekmektedir. Kullanılan bu pozisyonlar hem ameliyathane personeli ve cerrahi ekibin rahat çalışmasını sağlar hem de cerrahi veya anestezi işlemi sırasında oluşabilecek komplikasyonları en aza indirger. Ayrıca basit ve kolay bir pozisyon değişikliği ile oluşabilecek olumsuz bir durum kolaylıkla düzeltilebilmektedir. Cerrahi öncesi ve ameliyatın yapıldığı dönemde hastalara pozisyon verilirken hem cerrahi ekibin hedeflerine rahatlıkla ulaşabileceği hem de anestezi altındaki hastanın fiziki ve yapısal olarak tolerasyon göstereceği pozisyon kullanılmalıdır.¹ Anestezi teknisyenlerinin hastalara uygulanacak işlemlere göre hangi pozisyonların verilmesinin gerekliliğini, kullanılan pozisyonun tekniğini ve pozisyon verirken gerekli olan araçların nasıl kullanılacağını iyi bilmeleri gerekmektedir. Böylece sağlık çalışanı hem kendi sağlığını koruyabilecek hem de en uygun pozisyonları kullanarak hastalarını birçok komplikasyona karşı korumuş olacaklardır.

Pozisyon; hastaların solunum ve dolaşımlarına etki edip, reflekslerini uyarabilen, gerçekleştirilecek cerrahi işleme uygun kullanılan vücut şeklidir. Cerrahi işlem sırasında pozisyon verilmesi anestezi ekibinin görevidir. Hastaların büyük çoğunluğunda anestezi induksiyonu sırt üstü yatar pozisyonda uygulanır ve cerrahi işlem boyunca çoğu hasta bu pozisyonda takip edilmeye devam edilir. Ancak bazen induksiyonu takiben hastaya yapılacak cerrahi girişim gereği pozisyonda değişiklik yapılabilmektedir. Anestezi induksiyonu sonrası hastaların vital bulguları stabil duruma gelene kadar pozisyon verme ertelenebilir veya uygulanan cerrahi pozisyon hastanın tolere edebileceği şekilde değiştirilebilir. Hastalara verilen pozisyonların olası anormal sonuçlar oluşturabileceğinin anlaşılması oldukça önemlidir.

Hastaya ameliyathanede pozisyon verirken en temel amaçlarımız; cerrahi yapılacak bölgeye en uygun yaklaşımı sağlamak, kanama miktarını en aza indirmek,

Resim 10: Spinal anestezi pozisyonu (yan yatış)

Kaynaklar

1. Martin JT, Warner MA (eds): Positioning in Anesthesia and Surgery, 3rd ed. Philadelphia, WB Saunders, 1997.
2. Birch R, Achan P. Peripheral nerve repairs and their results in children. *Hand Clin.* 2000;16:579-95.
3. O'Brien TJ, Ebert TJ: Physiologic changes associated with the supine position. In Martin JT, Warner MA (eds): Positioning in Anesthesia and Surgery, 3rd ed. Philadelphia, WB Saunders, 1997.
4. Pelosi P, Croci M, Calappi E, et al. Prone positioning improves pulmonary function in obese patients during general anesthesia. *Anesth Analg* 1996; 83: 578–83.
5. Perilli V1, Sollazzi L, Bozza P, Modesti C, Chierichini A, Tacchino RM, Ranieri R. The effects of the reverse trendelenburg position on respiratory mechanics and blood gases in morbidly obese patients during bariatric surgery. *Anesth Analg.* 2000 Dec;91(6):1520-5.
6. Warner MA, Warner DO, Harper CM, et al. Lower extremity neuropathies associated with lithotomy positions. *Anesthesiology* 2000;93:938-42.